

Lintuvaaran omakotiyhdistys ry:n tiedotuslehti

Syksy 2022

Lintunen

*Lintuvaaran
perinteinen joulunavaus*
JOULUVIRE

Lauantaina 3.12. kello 15-17.

Tervetuloa!

Kutsu!

Katso lisää s. 2

Äänestä vuoden
lintuvaaralainen!
*Katso
ohje s. 3*

Asiaa Lintuvaarasta!

Bettinan palsta • Lintuvaara-päivän tunnelmia • Asukkaita ja historiaa

Kutsu!
Tule viettämään
perinteistä
joulutapahtumaa
kanssamme!

Lintuvaaran perinteinen joulunavaus

JOULUVIRE

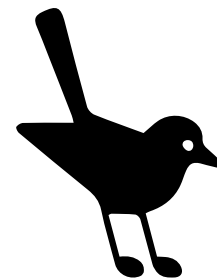
Lauantaina 3.12. kello 15-17
Rakennus Vireen tontilla Uttua vastapäätä.

- Omakotiyhdistys tarjoaa jouluglögii ja pipareita
- Joulupuuroa kahden euron omakustannushintaan
 - Joulupukkikin vierailee luonamme
 - Poniratsastusta, 4 € / kierros
- Lintuvaaran koulun musiikkiluokka 5M esittää joululauluja

Tervetuloa!

Lahjavinkki!
Lintuvaara-kalenteri
lintuvaaralaisten
omista kuvista

Vuoden
lintuvaaralain
-äänestyksen
voittaja
julkistetaan!

Omakotiyhdistys tiedottaa

Vuokrattavana omakotiyhdistykseltä

Juhlateltat

Vuokra Lintuvaaran omakotiyhdistyksen jäsenille 25 € / vuorokausi.
Tiedustelut ja varaukset:
leena.renko@kolumbus.fi
puh. 050 585 8672

Apua puutarhatöihin

- Bosch-oksasilppuri 40 € / vuorokausi, jäsenille 10 €
- Bosch-nurmikon ilmaaja 40 € / vuorokausi, jäsenille 25 €
- Ryobi-pensasleikkuri 40 € / vuorokausi, jäsenille 20 €
Tiedustelut ja varaukset:
vesa.mantymaki@gmail.com
puh. 040 963 9570.

Tiedot ajan tasalle

Muistathan päivittää jäsentietosi, myös meiliosoitteesi
Suomen Omakotiyhdistyksen rekisteriin:
toimisto@omakotiliitto.fi

Jäsenedut

Lintuvaaran OKY:n jäsenet ovat oikeutettuja
Suomen Omakotiliiton jäsenalennuksiin.
Katso tarkemmin: www.omakotiliitto.fi/jasenelle/alennukset

Ehdokkaani vuoden lintuvaaralaiseksi on...

On taas aika äänestää Vuoden lintuvaaralainen.

Lähetä ehdokkaasi osoitteeseen:
lintuvaaranoky@gmail.com

Voittaja julistetaan
JOULUVIREESSÄ 3.12.2022

Lintunen

Lintuvaaran omakotiyhdistyksen tiedotuslehti

Toimitus: Anne Kangas
Taitto: Adventure Advertising Oy
Kansikuva: Minna Isokangas
Painopaikka: Punamusta
Levikki: 2 500 kpl

Lintuvaaran omakotiyhdistyksen hallituksen jäsenet 2022-2023

Bettina Parvikoski, puheenjohtaja
045 320 0100, bettina.parvikoski@gmail.com

Erika Granfelt
040 565 2095, erika.granfelt@gmail.com

Anne Kangas, toimitus
040 588 4496, annekangas68@gmail.com

Mia Laari
040 582 8841, mialaari@live.com

Hannele Lehtonen
050 593 7744, hannele.lehtonen@pp1.inet.fi

Susanna Leikkari
050 594 5457, susanna.leikkari@gmail.com

Vesa Mäntymäki
040 963 9570, vesa.mantymaki@gmail.com

Janne Rätty
050 359 2486, janne.ratty@aalto.fi

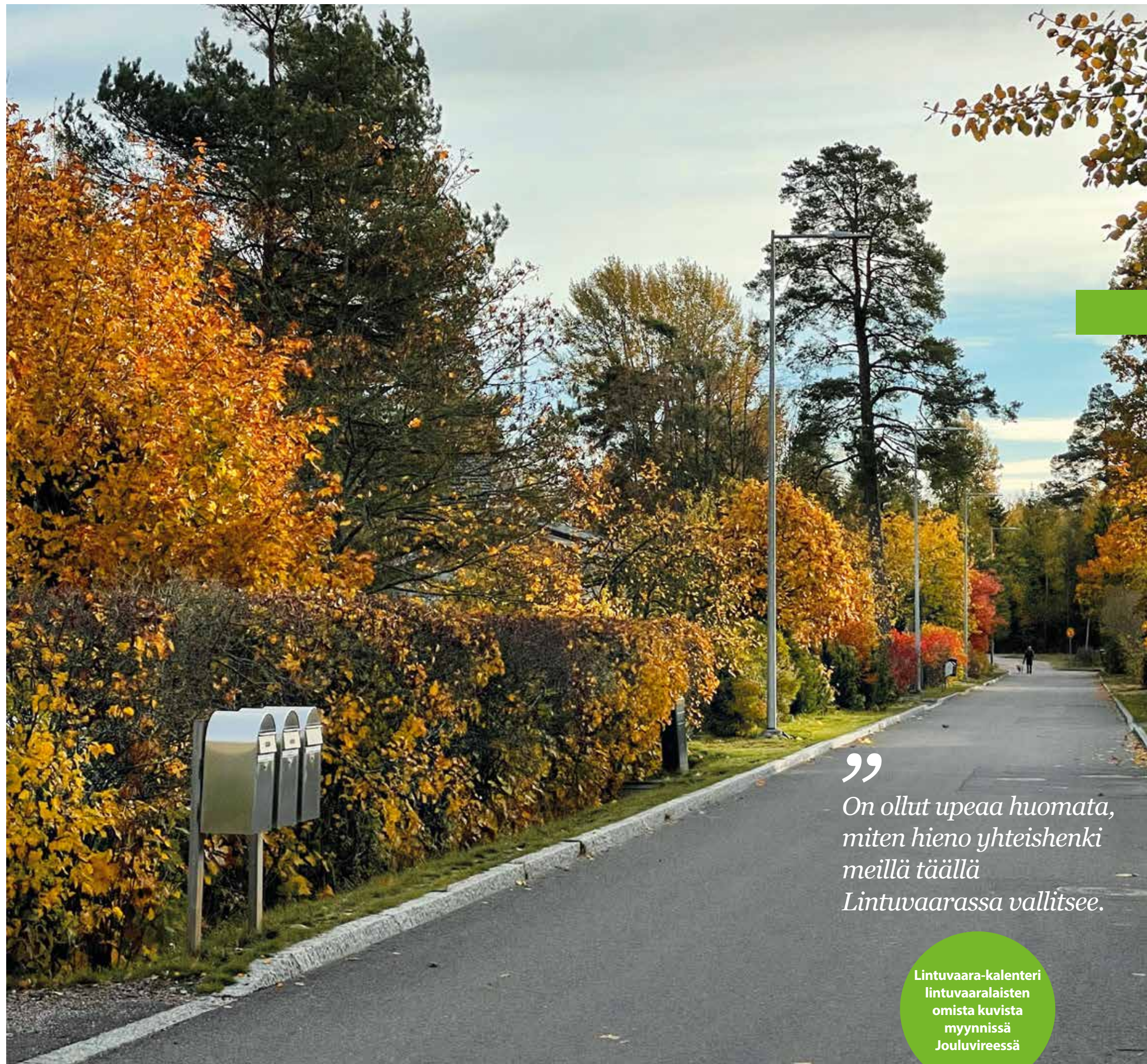
Jenni Somervalli
0400 502 802, jenni.somervalli@kolumbus.fi

Maija Tahvanainen, rahastonhoitaja
040 594 4150, majatahvanainen044@gmail.com

Markus Äijänen
040 559 5595, markus.aijanen@gmail.com

lintuvaaranoky@gmail.com
www.lintuvaara.fi
Facebook: Lintuvaaran omakotiyhdistys

**Uusi
sähköpostiosoite!**

”

*On ollut upeaa huomata,
miten hieno yhteishenki
meillä täällä
Lintuvaarassa vallitsee.*

Lintuvaara-kalenteri
lintuvaaralaisten
omista kuvista
myynissä
Jouluvireessä

**Bettina on omakoti-
yhdistyksen uusi
puheenjohtaja ja
monelle tuttu Alepan
torikojukauppiaana.**

Puheenjohtajan palsta

Lintunen, syksy 2022

Syksyn satoa ja hyvän mielen jakoa!

SYKSY ON TAAS TULLUT kauniine ruskan väreineen. Tässä kirjoittaessa saa ihastella ikkunasta, kuinka puiden lehdet kimmeltävät kultaishina aurin-gonpaisteessa. Kun tämä lehti tulee sinun postilaatikoosi, ovat lehdet jo pudonneet ja syksyn haravointihommat jo takana päin.

Toisille syksyssä parasta on juuri nuo kauniit luonnon värit, toisille taas syksyn sato, kuten sienet ja omenat. Joku taas näkee syksyn muutoksen symbolina, kun lomat vaihtuvat koulujen alkun tai uudet tuulet puhaltavat työssä. Vaikka ei syksystä kovin välittäisikään, ei voi välttää hyvältä mie-leltä, kun oman alueen Facebook-ryhmään ilmestyy useita julkaisuja, joissa ihmiset ilmoittavat jakavansa muille omenia oman pihan omenapuista. On ollut upeaa huomata, miten hieno yhteishenki meillä täällä Lintuvaarassa vallitsee.

Omastaan jakaminen tuo hyvän mielen saajalle, mutta ennen kaikkea myös itselle. Jakamista voi myös olla oman panoksensa antaminen yhteiseen hyvään. Viime keväänä järjestimme omakotiyhdistyksen perinteisen Siivous-talkoo-päivän. Yhteisvoimin saimme kerättyä Lintuvaaran alueelta monta jättesäkillistä roskaa ja oli mukavaa huomata varsinkin pienimpien keräili-jöiden innostus etenkin roskapihtejä ja talkootarjoiluja kohtaan. Erinomaista talkoohenkeä nähtiin myös elokuussa järjestetyssä Lintuvaara-päivässä, jonka takana oli muutama lintuvaaralainen asukas perheineen sekä omako-tiyhdistys. Tapahtuma oli hienosti järjestetty ja onnistunut. Kiitos vielä kai-kille mukana olleille ja ennen kaikkea järjestäjille! Pidetään yllä tätä hienoa yhteishenkeä ja jakamisen kulttuuria.

Loppuvuodelle meillä onkin tulossa vielä kaikenlaista hauskaa. Tulemme järjestämään Vuoden lintuvaaralainen -äänestyksen sekä Jouluvire -tapahtuman. Lisäksi kokoamme lintuvaaralaisten lähettämistä kuvista jälleen suuren suosion saaneen Lintuvaara-seinäkalenterin vuodelle 2023. Kalenteri pyritään saada valmiiksi niin, että se ennättäisi myyntiin Jouluvire tapahtumaan.

Kiitos, kun olet mukana toiminnassamme. Kalenterit, lehdet, tapah-tumat ja seudun hyvä yhteishenki syntyvät yhdessä tekemällä. Toivottavasti nautit tästä lehdestä. Mukavia lukuhetkiä!

Bettina Parvikoski
Puheenjohtaja
Lintuvaaran omakotiyhdistys ry

Ensimmäinen Lintuvaara-päivä oli täynnä musiikkia, aurinkoa ja iloista mieltä

TEKSTI: SINI MARTTINEN

LINTUVAARA sai ensimmäisen oman kaupunginosajuhlansa sunnuntaina 21.8.2022, kun Lintuvaara-päivää vietettiin auringon paisteessa. Lastenkaupunki-teemainen juhla keräsi ison joukon lintuvaaralaisia Rakennusvireen kentälle ja sen lähiympäristöön.

Vapaaehtoisvoimin järjestetyssä tapahtumapäivässä kuultiin lastenmusiikkia Juvenalian vaskiorkesterilta ja lastenorkesteri Päistikalta. Pääasiallisesti pienistä lintuvaaralaisista ja heidän perheistään koostuva iloinen yleisö pääsi laulamaan ja tanssimaan Megamuskarin johdolla tuttuja ja vähemmän tuttuja lastenlauluja.

Juhliloille oli lisäksi tarjolla kasvomaalausta, satutuokioita, katuliitutaiteilua ja Espoon seurakunnan järjestämä askartelupaja. Juhlinnan välissä oli mahdollisuus tehdä kirpputoriostoksia kentällä olevilta kirppismyyjiltä.

“Lintuvaarassa oli selvästi kaivattu kaupunginosatapahtumaa. Tapahtumassa kävi päivän aikana valtava määrä lapsiperheitä ja muita alueen asukkaita. Tunnelma oli ihana ja helteestä huolimatta leppoisaa”, kertoo talkoolaisporukan vetäjä Sonja Kosunen.

Itse tilaisuus järjestettiin vapaaehtoisvoimin ja se sai Espoon kaupungilta KulttuuriEspoo -tukea. Tuki mahdollisti muun muassa musiikkiesitysten järjestämisen. Tapahtuman järjestelyihin osallistui lisäksi Lintuvaaran omakotiyhdistys, jonka mukaantulo oli ensiarvoisen tärkeää tapahtuman toteutumisen kannalta. Espoon seurakunta täydensi tilaisuuden ohjelmaa ja tarjosi juhlahakansalle levähdystilat helteiseen päivään. Yksi keskeinen toimija Lintuvaara-päivän järjestämisessä oli Rakennusvire, joka antoi muun muassa kentän tapahtuman käyttöön.

Ensi vuonna uudestaan?

Ensimmäisen Lintuvaara-päivän talkoolaisporukka toivoo, että tapahtumasta saataisiin perinne. KulttuuriEspoo-avustus on haettu vuodelle 2023. Nyt toiveena on, että Lintuvarasta löytyisi uudet innokkaat henkilöt järjestämään seuraavan vuoden tapahtumaa.

“Lintuvaara-päivälle toivottiin jatkoa monissa juttutuokioissa päivän aikana. Talkoolaisporukka järjesti tilaisuutta hyvällä meinillä ja varmasti osallistuu mieluusti myös ensi vuoden tapahtuman tekemiseen, kunhan lisävoimia saadaan tähän mukavaan kansalaistoimintaan”, Kosunen sanoo. •

Kävelyllä kotikylässä

Lintuvaaran kotiseutukävely syyskuussa innosti asukkaita kierrokselle kuulemaan kotikulmien taloista ja elämästä. Oppaina toimivat Jukka Karhula ja Olli Lehtonen.

TEKSTI: OLLI LEHTONEN • KUVAT: OLLI LEHTONEN JA ANNE KANGAS

RADASTA SE ALKOI 1903. Juna toi Albergaan asuntoa etsiviä, omasta tontista haaveilevia. Kasvavassa Helsingissä oli huutava asuntopula. Syntyi radan etelä- ja pohjoispuoli. Etelä hieman varakkaammalle väelle, pohjoinen tavallisemmille.

Kauppias K. Koskinen myi työväelle tontteja radasta pohjoiseen. Albergan kartanon pohjoispuolen, nykyisen Leppävaaran kartanon alueen ostanut pankinjohtaja Lauri af Heurlin tarjosi myös edulliseen hintaan maata. Kerrotaan, että neliö tupakka-askin hinnalla. Tontit olivat tuhannen neliön ja yli jotta niillä mahtuisi viljelemään omaan tarpeeseen perunaa ja muita kasviksia. Ja kasvattamaan omenapuita.

Valtatie Harakan halki

Valtatie kulki asemalta pohjoiseen. 1930-luvun alusta jo yli puolet Leppävaaran alueen asukkaista asui radan pohjoispuolella. Harakka-nimen kasvava asuinalue lienee saanut nimensä Harakan torpasta, joka sijaitsi nykyisen Leppävaaran kirkon lähistöllä.

1960-luvun nimistöuudistus teki Harakasta Lintuvaaran ja Valtatiestä Lintuvaarantien (jonka osasta myöhemmin Pohjoisen-Lintuvaarantien). Lähes kaikki tiet nimettiin lintujen mukaan. Nimistön selkeyttämisen ja yhdenmukaistamisen tarpeen lisäksi yksi syy sanotaan olleen Harakan levoton maine, josta haluttiin päästä eroon.

Leppävaaran ja Lintuvaaran raja kulkee suurin piirtein nykyisen Vallikadun kohdalla. Raja on harmaata aluetta, toisille vähän etelämpänä, toisille pohjoisempana. Alueet liittyvät toisiinsa monin sitein ja ne ovat olleet toistensa kehitykseen vahvasti sidoksissa, toinen toisilleen välttämättömiä. Ja niin ne ovat edelleen.

Aloitimme kierroksen entisen Kino Luxin nurkilta. Vieressä oli Leppävaaran liikenteen talli ja vastapäätä Elannon lihakauppa.

Katse kohti pohjoista

Seisomme Pikkulinnunreitintä risteyskässä, katse alas Lintuvaarantietä. Heti oikealla oli Elokuvateatteri Kino Lux (lopetti 1981) ja kukkakauppa, takana viistosti oikealla Leppävaaran Liikenteen bussitali, Kino Luxia vastapäätä Elannon lihakauppa, takanamme muutaman sadan metrin päässä Iso-Elanto ja HOK:n elintarvikekauppa. Vasemmalla Lintukorventien päässä oli kaatopaikka nykyisen koirapuiston kohdalla.

Tarinat kotiseudusta ovat kokoelma faktoja, muistoja ja muistelmia. Jokainen lintuvaaralainen tekee omaa tarinaansa, joista kaikista ajan kuluessa tulee lintuvaaralaisten yhteinen.

Lähikauppoja ja palveluja

Kuljemme alas Lintuvaarantietä. Peukaloisenpolun suuntaan oli Työväentalo, oikealla Urpiaisenkujan kohdalla Nybergin Talouskauppa sekä Mattilan kirjakauppa vähän pitemmällä. Vasemmalla Lintuvaaran Posti ja elintarvikekauppa, viistosti vasemmalla Uutun kohdalla Paulakosken elintarvikekauppa ja Vireen talossa Pohjoismaiden Yhdyspankki PYP (lopetti 1991) sekä Paulakosken rautakauppa. Ennen Alepan tuloa oli Lintuvaara pitkään ilman lähikauppaa. Lähikauppojen toimintaedellytykset vei kaupan keskittyminen isoihin marketteihin (myös Maximarketin rakentaminen Leppävaaraan 1970). Jääkaappien yleistymisen vei tarpeen päivittäisiin elintarvikeostoksiin. Leffateatterin kohtaloksi koitui televisio, joita pikkupoikien antennihavaintojen mukaan oli 1950-luvun lopulla Lintuvaarassa muutamia.

Lintuvaaran keskustassa nykyisellä Rakennus Vireen ja entisen pohjoismaiden Yhdyspankki PYP:n tontilla.

Brunoun talli.

Takana Jalon, Björkmanin vai Kulan talli? Varmaa vastausta ei kävelyllä löydetty.

Omat linja-autot

Jatketaan matkaa Pohjoista-Lintuvaarantietä ohi keltaisen satavuotiaan talon, jonka omistaja Rantanen toi hevosellaan moneen Lintuvaaran taloon halot ja kynti perunapellot. Kylän pihoiilla oli peltoja vielä 70-luvun lopulle. Lintumetsänpihan risteyskässä vasemmalla oli pikku-Elanto (lopetti 1980 luvun alussa) ja viistosti oikealla on taiteilija Mauri Favenin ateljeetalo.

Lukuisten kauppojen lisäksi Lintuvaaran ”oma juttu” oli 1930 luvulla aloittanut bussiyhtiö Leppävaaran Liikenne Oy. Yhtiön muodostivat paikalliset kymmenkunta liikennöitsijää, kullakin oli 1-2 autoa. Yhtiö lopetti 1970-luvun alussa. Muistona on vielä tallirakennuksia, joista osassa on asuinrakennus päällä kuten Lintumetsänpihan ja Pensaskertuntien risteyskässä sekä Lepinkäisentiellä. Aallon ja Nevomaan erilliset tallirakennukset ovat Punarinnantien ja Sinirinnantien risteyskässä.

Villa Faven, Mauri Favenin ateljeetalo.

Maria Åkerblomin huomiota-herättävä talo.

Sinikka Luja-Penttilän kotitalo.

Harakka ja Perä-Harakka

Olemme nyt Jääskeläntien risteyskässä. Taakse jäivät bussitallien lisäksi Jousen kauppa ja kioski Punarinnantien risteyskässä sekä kioski Sinirinnantien ja Jääskeläntien välissä entisen bussipysäkin kohdalla. Näillä kohdin tai vähän ennen tai jälkeen sanottiin, että Harakka muuttuu Perä-Harakaksi. Omassa lapsuudessani ja nuoruudessa en kuullut puhuttavan Perä-Harakasta. Sanottiin, että mennään linjoille, suolle päin tai suolle. Samaa Lintuvaaraa yhtä kaikki.

Leppävaaran Pyrinnön ja Vaaran Vaeltajien talo.

Aikansa tunnettuja

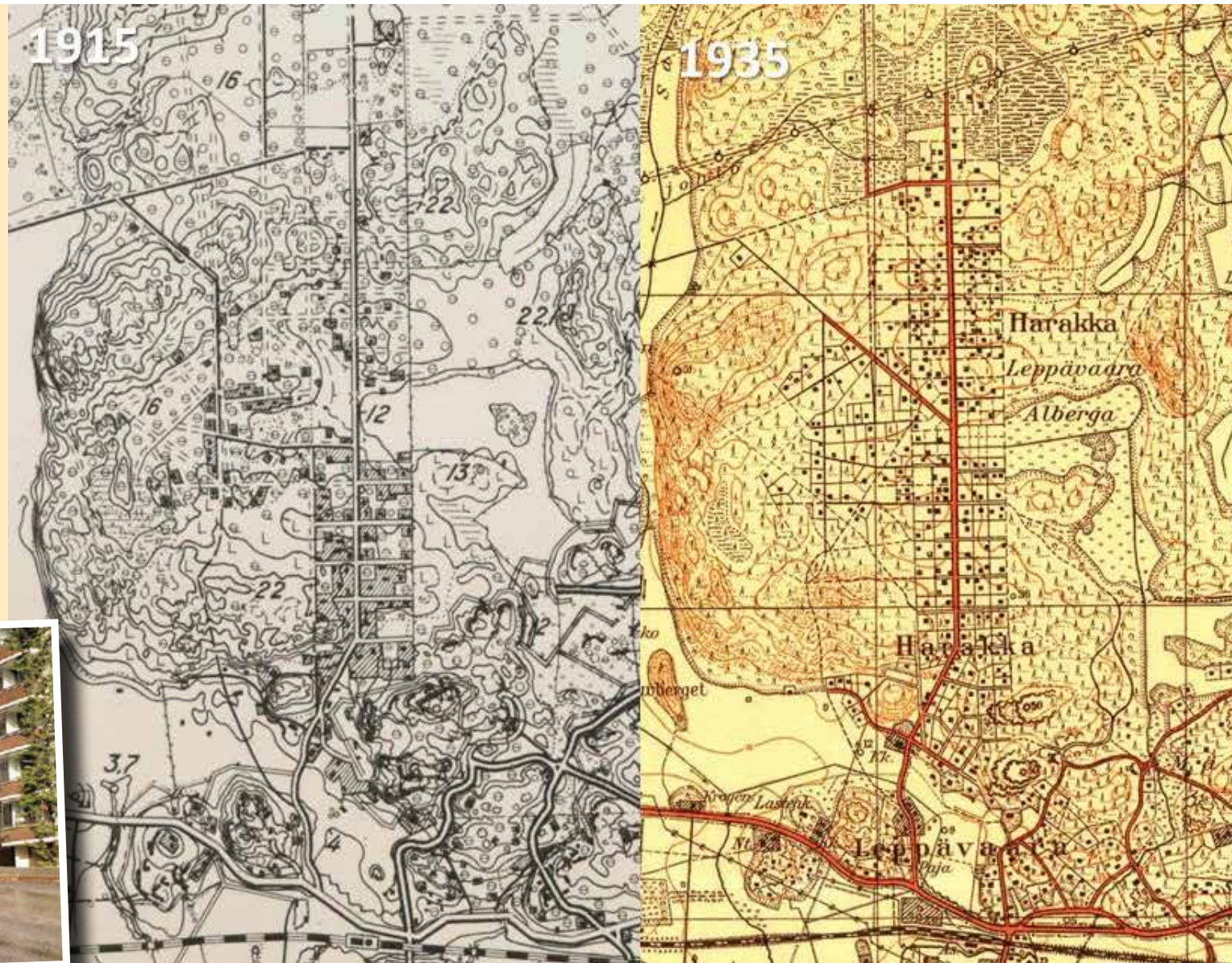
Jääskeläntien tunnetuin asukas tummassa hirsitalossa oli varmasti ”oman kylän tyttö” kansanedustaja ja ministeri Sinikka Luja-Penttilä. Muita Harakassa asuneita nimekkäitä henkilöitä ovat mm. näyttelijä Elli Tompuri, kansanedustaja ja Leppävaaran kartanon omistaja Kaarlo af Heurlin, runoilija Katri Vala, taidemaalari, professori Mauri Favén sekä muusikko, professori Jukka Linkola.

Vanhan punaruskean rakennuksen Jääskeläntie 12:ssa omisti geologi, professori Vladi Marmo. Talossa käynnistyi vuonna 1931 Leppävaaran Pyrinnön toiminta, Marmo oli seuran ensimmäinen puheenjohtaja. 1960- ja 70-luvuilla rakennus oli partiolippukunta Vaaran Vaeltajien käytössä. Lippukunnan huivitus on yhä harakka. Melkein vastapäätä, Jääskeläntie 9:n talossa on asunut aikanaan paljon kohua herättänyt Maria Åkerblom. Åkerblom oli karismaattinen unesasaarnaaja, joka kokosi ympärilleen tiiviin uskonlahkon.

Koulusta metsään

Sotien jälkeen Lintuvaarassa oli paljon lapsia ja oma Lintuvaaran kansakoulu valmistui 1956-57. Tätä ennen kuljettiin Leppävaaran ”puukouluun” ja 1939 valmistuneeseen ”Kivikouluun”. Koulua käytiin 60-luvulla myös lauantaisin. Ei ole liioiteltua sanoa, että metsät Jääskeläntien kummassakin päässä olivat alueen pienten ja vähän isompien lasten mahtavia leikkipaikkoja. •

Lintuvaaran asutuksen historia

Historialliset kuvat busseista Lintuvaarantiellä Vallikadun risteyskysen tienoilla.

Lintuvaaran, entisen Harakan, kasvu sadan vuoden ajalta.

Lintuvaaran kasvu voidaan jakaa kolmeen aaltoon: viime vuosisadan alun palstoitukseen, sotien jälkeiseen jälleenrakennuskauteen ja nykyisin meneillään olevaan täydennysrakentamisvaiheeseen.

TEKSTI: MARKKU SALMI KUVAT: LEPPÄVAARASEURA RY

Varhaisin asutus

Emme tiedä tarkalleen keitä olivat ensimmäiset Lintuvaaran nykyiselle alueelle asettuneet asukkaat. Tiedämme, että Leppävaaran urheilupuiston pohjoisrinteiltä on ollut useampia kivikauden aikaisia asuinpaikkoja, joiden asukkaat ovat varmasti liikkuneet Lintuvaarassakin. Muuttolinnoitella on mahdollisesti ollut asuinpaikka, se oli kuitenkin löydettyäessä jo pahasti rakennustöiden tuhoama. Esinelöytöjä on lisäksi tehty Lintuvaarantie 22 ja 35 tonteilta, Kyyhkysmäestä ja Varaväentietä.

Lintuvaaran maat olivat pitkään kolmen ison maatilan omistuksessa. Vanhin näistä oli Bergansin talonpoikaistalo, joka kasvoi myöhemmin ratsutilaksi. Se omisti pitkän Pohjois-Lintuvaaraan asti ulottuvan kapean metsäpalstan nykyisen Lintuvaarantien molemmiin puolin. Länsipuolta hallitsi jo 1500-luvun lopulla perustettu Mäkkylän asuinkartano, myöhemmin sotilasvirkatalo, jonka paikalle syntyi sotien jälkeen Valtion ammattikoulukoti. Itäpuolen omisti 1622 perustettu Albergan kartano, joka myi radan pohjoispuoliset maansa Lauri af Heurlinille 1911. Hän perusti mailleen Leppävaaran kartanon.

Iso kasvu tuli rataa pitkin

Koko Leppävaaran väkiluku pysytteli satoja vuosia 300 asukkaan paikkeilla, mutta Lintuvaaran alue oli asumaton suota ja metsää aina 1800-luvun loppuun asti.

Leppävaaran kasvu alkoi 1900-luvun vaihteessa radan pohjoispuolelta. Kasvua vauhditti Suomen teollistuminen ja maattoman väestön muutto kaupunkien reuna-alueille töitä etsimään. Helsingin esikaupunkien asuntotilanne kurjistui nopeasti ja slummeista hakeuduttiin kauemmaksi maaseudun puolelle. Rautatien valmistuminen ja seisakkeen avaaminen Leppävaaraan 1904 avasi hanat vilkkaalle palstakaupalle.

Läheltä asemaa myytiin isoja tontteja, joita hankkivat itselleen virkamiehet ja toimihenkilöt. Heidän joukossaan oli upseereja, arkkitehteja, insinöörejä, useita rakennusmestareita, opettajia, konttoristeja, vahtimestareita sekä liikemiehiä ja palstatilallisia. Naisille ei juuri titteleitä suotu, palstojen kauppakirjoissa he saavat arvonimen rouva, laulajan rouva, neiti, leskirouva tai työmiehen tytär.

Pohjoispuolen palstat pienenevät mitä kauemmaksi asemasta noustiin. Sinne asetui työväkeä kuten timplereita, muurareita, maalareita, kivityömiehiä, hevosmiehiä, räätäleitä ja suutareita sekä viilareita ja peltiseppiä. Yleisin ammattinimike oli ytimekkäästi työmiehes. Alueen virallinen nimi oli Harakka, joka rouhean maineensa vuoksi vaihdettiin valtuuston päätöksellä Lintuvaaraksi 1960.

Vuosien 1915–1917 aikana Leppävaarassa rakennettiin Viaporin maalinnoitusta ja täällä oli yhteensä 4 000 patterityöntekijää ja 400–500 venäläistä sotilasta, paljon enemmän kuin Leppävaarassa oli asukkaita. Työntekijöitä tuli ympäri maata mutta heitä tuotiin myös Venäjältä. Työ tehtiin armeijan tiukassa komennossa ja kaikki sen tiedot olivat sotasalaisuuksia. Työt lopuivat kuin veitsellä leikatun lokakuun vallankumoukseen, jonka jälkeen patterityöläisiä jäi tänne asumaan. Vallitöiden muistona ovat mittavat linnoitusrakenteet Leppävaaran kalliolla sekä lukuisia paikan ja katujen nimiä.

Jälleenrakentamisen kausi

Suomi menetti talvi- ja jatkosodassa 100 000 asuinrakennusta sekä Petsamon ja Karjalan alueet, joista asutettiin uudelleen 400 000 evakkoa. Tämä tarkoitti sitä, että sodassa köyhtyneen maan piti nopeasti rakentaa noin 200 000 asuntoa. Ensimmäisessä väkeä asutettiin latoihin, saunoihin. Isompien asuntojen omistajat velvoitettiin ottamaan ns. pakkovuokralaisia.

Engelman ratkaisuun kehitettiin sarja tyyppitaloja, jotka olivat helposti rakennettavia, koska maallikoiden piti kyetä ne tekemään. Sotakorvausten takia taloissa käytettiin mahdollisimman vähän rautaa ja energiaa vaativia tiiliä. Tyyppitalojen suunnittelijat olivat nuoria eturivin arkkitehteja Arkkitehtiliiton jälleenrakennustoimistosta, asutushallituksesta tai maatalouspiireistä. Rintamamiestalon isä, arkkitehti Urho Orola, oli ratkaisevassa asemassa rintamamiestalon kehittämisessä ja hän asui Leppävaarassa Villa Ylänteessä.

Nämä talot tunnetaan vieläkin rintamamiestaloina. Ne ovat yleensä puurakenteisia ja 1½ kerroksisia, harjakattoisia rakennuksia isohkolla tontilla, jolta piti saada perheen vuoden perunat. Rintamamiehet ja evakot saivat edullista valtion takaamaa lainaa tontin ja rakennustarpeiden hankintaan. Lainan yhteydessä hakijalle annettiin myös rintamamiestalon piirustukset ja muutenkin asiat etenivät ripeästi turhan byrokratian haittaamatta.

Heti sodan jälkeen 1945 Leppävaarassa asui hiukan vajaat 5 000 asukasta. Väkiluku tuplaantui jälleenrakennuskaudella ja täällä asui 1980-luvun lopulla jo 10 000 henkilöä.

Täydennysrakentamisen aika

Espoon kauppa asetti 1960-luvun alussa ensi töikseen Leppävaaran ja Lintuvaaran rakennuskieltoon kaavan laatimista varten. Siinä hurahdettiin sitten miltei parikymmentä vuotta, jona aikana rakennuskanta pääsi pahasti rapistumaan. Pahimmat vauriot nähtiin Vallikalliolla, josta urakoitsijat haalivat tontteja omistukseensa. Vähitellen kaupunki alensi kaavojaan tehokkuutta ja kaavoitus sekä sen mukana täydennysrakentaminen lähtivät vauhdilla liikkeelle. Nyt Leppävaarassa asuu jo 37 000 asukasta.

Lintuvaara on 2000-luvulla tiivistynyt merkittävästi, tonttikoot ovat pienentyneet ja talot suurentuneet. Myös uusia alueita sekä lännessä että idässä on otettu käyttöön. Silti Lintuvaarassa on vielä tallella rakennuskantaa kaikilta kasvun aikakausilta, ja se tekee ympäristöstä omakeimaisen. •

Aloita energiansäästö nyt!

KOONNUT: SINI MARTTINEN • KUVA: PAVEL DANILYUK

TALVELLA SÄHKÖNKÄYTÖN ja lämmityksen kustannukset ovat poikkeuksellisen korkealla. Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat joh-
taneet energian hinnan ja saatavuuden ongelmiin Suomessa ja koko
Euroopassa.

Jokaisen on varauduttava siihen, että sähköstä voi olla ajoittain
pulaa. Saatavuutta heikentävät esimerkiksi pitkät ja tuulettomat pak-
kasjaksot, pohjoismaisen vesivoimalla tuotetun sähkön vähäinen tar-
jonta, sähkön tuotantolaitosten huolto- tai käyttökatkokset sekä Kes-
ki-Euroopan sähkön kysyntä.

Energiansäästö on nyt tärkeämpää kuin koskaan. Siitä on hyötyä
sinulle itsellesi ja koko yhteiskunnalle. Kysymys on niin huoltovar-
muudesta, energian saatavuuteen liittyvien riskien pienentämisestä
sekä rahasta.

Astetta parempi ajoitus

Valtakunnallisesti sähkön käytössä on arkipäivisin kolme kulutus-
huippua. Siirrä omaa sähkönkäyttöäsi näiden tuntien ulkopuolelle. Se
piententää sähkökatkojen riskiä.

Sähkönkäytön ajallinen siirtäminen eli kulutusjousto on juuri
nyt tärkeää jokaisessa kodissa, jotta sähkön riittävyys turvataan kai-
kille, kaikissa tilanteissa. Sähköä kannattaa käyttää silloin, kun sitä on
tarjolla runsaasti ja se on edullista.

Sähköpulan uhka voi ilmaantua myös kulutushuippujen ulko-
puolella, joten seuraa uutisia ja jakeluverkkoyhtiösi tiedotteita. Huo-
lehti, että ajantasaiset yhteystietosi (matkapuhelinnumero, sähköposti)
ovat energiayhtiön tiedossa.

- Vältä tarpeetonta sähkönkulutusta arki-aamun ja
arki-illan huippukulutustuntien aikana.
- Omaksu arkeen uusia laitteiden käyttöaikoja ja
hyödynnä ajastustoimintoa. Siirrä esimerkiksi astian- ja
pyykinpesukoneiden käyttö aikaiseen aamuun,
keskipäivään tai myöhempään iltaan.
- Lataa elektroniset laitteet kiivaimpien
sähkönkäyttötuntien ulkopuolella.
- Sammuta aina kaikki sähkölaitteet ja irrota
verkkovirrasta latausjohdot, joita et käytä.
- Sammuta tai ajasta kylpyhuoneen mukavuuslattialämmitys
kulutushuippujen ulkopuolelle.
- Varmista, että koneellinen ilmanvaihto on säädetty oikein.
Hetkellisesti voit alentaa tehoa huippukulutuksen aikana,
mutta älä sammuta ilmanvaihtoa kokonaan.

Kotitaloudet, joissa suuri sähkönkulutus

Erityisen taloudellista sähkönkäytön ajoittaminen on niissä kodeissa,
joissa sähköä kuluu paljon esimerkiksi tilojen tai käyttöveden lämmi-
tykseen. Tällöin käytössä yleensä on myös paremmat tekniset mah-
dollisuudet kulutuksen ohjaamiseen laitekohtaisten ajastimien ja sää-

töominaisuuksien, kotiautomaation tai energiapalvelujen avulla. Käytä
vuorotellen suuritehoisia sähkölaitteita, kuten sähkökiuasta, käyttöve-
sivaraajaa ja kylpyhuoneen mukavuuslattialämmitystä. Mitä useampi
laite on yhtäaikaisesti päällä, sitä suuremman kulutushuipun ne aiheut-
tavat.

Hyödynnä laitteiden aikaohjausta esimerkiksi sähkölämmityksessä ja
lämpöpattereissa, kylpyhuoneen lattialämmityksessä, lämminvesiva-
raajassa, auton esilämmityksessä ja sähköauton latauksessa.

Sähkölämmityksen tehostaminen

Tehokkain sähkölämmittäjän energiansäästökeino on laskea huoneläm-
pötiloja ja vähentää lämpimän veden käyttöä lyhentämällä suihkuja.
Huolehdi lisäksi ilmanvaihdon oikeasta käytöstä ja säädöistä. Jos
mahdollista, käytä tulisijoja tukilämmitykseen vähintään kovien pak-
kasten aikana.

Jos kodissasi on suora sähkölämmitys, niin lämmitä ensisijai-
sesti ilmalämpöpumpulla ja harkitse sen hankintaa, jos ilmalämpö-
pumpua ei ole. Alenna sisälämpötilaa käyttäen kotona- tai poissa-kyt-
kintä, silloin kun talossa ei oleskella.

Jos kodissasi on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, niin tar-
kasta lämmitysvesivaraajan ja lämmitysverkoston säädöt. Huolehdi,
että vesipatteriverkostossa on riittävä virtausnopeus, ei ylimääraistä
ilmaa ja että kiertävä vesi on mahdollisimman haaleaa.

Käyttövesivaraajan lämpötila-asetuksilla on vaikutusta ener-
giansäästöön. Alenna käyttövesivaraajan lämpötilaa, mikäli läm-
pimän veden määrä riittää. Tarkista käyttövesivaraajan kunto ja säädöt.
Säädä lämminvesivaraajan termostaattiasetus mahdollisimman pie-
neksi, mutta ei alle +55 °C. Jos vesivaraaja kuumentaa tarpeettomasti
huonetta, jossa se sijaitsee, selvitä, onko aika vaihtaa energiatehok-
kaampaan malliin tai voiko vanhan varaajan lisäeristää.

Liikkumisvalinnoilla voi vaikuttaa kustannuksiin ja energiankäyttöön

Arjen liikkumisvalinnoilla voi vaikuttaa omaan taloudelliseen tilantee-
seen ja osallistua valtakunnallisiin energiansäästötalkoihin. Kävely,
pyöräily ja joukkoliikenne ovat paitsi edullisempia vaihtoehtoja kuin
autoilu, myös ympäristöystävällisiä liikkumisvaihtoehtoja, joita suosi-
malla voi vähentää polttoaineiden kulutusta. Jos kuitenkin on tarpeen
käyttää omaa autoa, on hyvä muistaa taloudellisen ajamisen perus-
teet. Kaasujalkaa keventämällä voi säästää pitkän pennin polttoaineku-
luissa. On myös hyvä muistaa, että yhdessä autossa matkustaa keski-
määrin 1,5 ihmistä. Kun hyödynnämme kaikki istumapaikat, voidaan
myös jakaa polttoainekulut. Lisäksi kannattaa tarkistaa muun muassa
auton rengaspaineet sekä lämmityksen ja ilmastoinnin asetukset, sillä
niillä molemmilla on vaikutusta polttoaineen kokonaiskulutukseen. •

Astetta alemmas

ASTETTA ALEMMAS on valtionhallinnon yhteinen energiansäästökampanja. Se tar-
joaa konkreettisia vinkkejä energiansäästöön ja sähkön kulutushuippujen leikkaamiseen
kotona, työssä ja liikenteessä. Astettaalemmas.fi-sivustolle on koottu erilaisia säästö-
vinkkejä muun muassa omakoti- ja kerrostaloasujille, taloyhtiöille ja yrityksille. Lisää
vinkkejä julkaistaan tasaiseen tahtiin. •

Lähteet: Astetta alemmas -kampanja, Motiva ja Liikkujan viikko

Katso lisää: www.astettaalemmas.fi

Viiniä oman puun omenoista ja muita menneen satokauden pohdintoja

TEKSTI JA KUVA: JOHN

TYYPILLINEN RYTMİ meidän omenapuullamme on ollut, että raadetaan hyvä sato ja seuraavana vuonna huilataan. 2021 oli lepovuosi, joten tänä vuonna odotin kunnan satoa. Mutta puu päätti käyttää universumin suomina vapauksia ja tuotti noin 20% normaalista hyvästä sadostaan, poikkeuksellisen hyvälaatuista omenaa kylläkin, mutta kuivahkoa ilmeisesti kuivasta ja kuumasta kesästä johtuen. Normaalisti mehun tiheys tuon puun omenahulla on noin 1,048 grammaa per kuutiosenttimetri. Nyt se oli 1,054. Eli vesi oli hitusen verran kortilla. Ehdin jo hieman huolestua, että saakohan näistä mitään damesaaniin viinipolulle. Viime vuonna ei saatu omenaa käymään ollenkaan, koska laajemmaltikin lähialueella näytti omenapuil- la olevan lepovuosi. Tämän vuoden pelastus tuli naapureilta, joilla puut notkuivat omenatakan alla. Naapureiden antamien ylijäämäomenien, siitä suuret kiitokset, kera sain sitten satsin puristamolle.

Tätä kirjoittaessa omenat on jo puristettu ja mehu käymässä. Tämä vaihe lienee aloittelijalle haastavin. Käyvä omenamehu näyttää etovalta, haisee ällöttävän tunkkaiselle ja hiivaiselle, maistuu karvaalta ja on suutuntumaltaan mutavellimäinen. Siinä saattaa helposti tulla mieleen, ettei moisesta moskasta voi juotavaa viiniä koskaan tulla. Mutta, jos hiiva saa ahmia tarpeekseen sokeria, mehu käy muutamassa viikossa ryhdikkään viinin vahvuiseksi. Omenamehun oma sokerihan ei tähän riitä, joten sokeria (sakkaroosi eli taloussokeri) pitää lisätä. Kun käyminen ja näin ollen hiilidioksidin muodostus sitten rauhoittuu, kiinteät ainesosat alkavat valua pohjasakaksi käymisastian pohjalle. Mutavelli alkaa kirkastua viinimäiseksi. Haju muuttuu tuoksuksi, mausta alkaa löytyä muutakin kuin karvautta ja metallisuutta (joita tosin tyypillisesti riittää vielä pitkäksi aikaa).

Kypsytytys

Käymisen loputtua pohjasakasta hankkiudutaan eroon lappoamalla viini puhtaaseen damesaaniin tai muuhun sopivaan kypsytyksastiaan. Viimeistään tässä vaiheessa pitäisi sitten päättää, miten viini aiotaan kypsyttää. Mahdollisuuksia on monia, tuossa jäljempänä suppea kevytkatsaus. Tässä kypsytystä aloitellessa kannattaa myös vielä tarkistaa ja tarvittaessa säätää viinin happopitoisuus viiniaholla (tai sitruunahapolla). Harvalla meistä lienee viinin kypsytystä varten täysveristä viinikellaria oppikirjalämpötiloineen. Mutta tästä ei kannata huolestua. Viini ikääntyy ja kypsyty nopeammin, kun lämpötila on korkeampi. Eli rauhaista, hämärä (auringon paisteelta suojattu) nurkkaus sopii hyvin näihin kotiprojekteihin. Viinin kehittymistä kannattaa silloin tällöin tarkkailla haistamalla ja maistamalla.

Helppo ja turvallinen tapa on kypsytytys mahdollisimman pienellä ilmatilalla, esimerkiksi damesaani lähes vesilukkoa myöten viinillä täytettynä. Yksi vuosi kauneusunta noissa oloissa saa jo ihmeitä aikaan. Tyypillisesti kaikki sameutta aiheuttava sakka valuu pohjalle eli viini kirkastuu, hiivaisuus katoaa, tuoksuun ja makuun tulee uusia viinimäisiä ulottuvuuksia ja vivahteita, karvaus vähintäänkin vähenee. Lisävuodet parantavat viiniä, joten ainakin osa kannattaa kypsyttää pitempään lappoamalla osa viinistä pienempään astiaan tai pullotamalla. Pulloihin kannattaa muuten laittaa etiketit. Muuten saattaa mennä eri vuosikerrat, ja mehupullotkin, sekaisin.

Jos viinistä haluaa sherry-mäisen aperitiivi- tai jälkiruokaviinin, kypsytyksastiaan jätetään ilmatila, josta kypsyvä viini pääsee haukkamaan happea. Tällöin kannatta varmistaa, että viinin alkoholipitoisuus on riittävän korkea, mielellään vähintään 15 % (tilavuus), mieluiten enemmän (etikkahappobakteereita on eri sorttisia ja jotkin niistä sietävät huomattavan korkeita alkoholipitoisuuksia). Mieto viini pilaantuu tällaisessa kypsytyksessä. Ilmasta haukattu happi ja etikkahappobakteerit todennäköisesti saavat miedon viinin ajan mittaan etikoitumaan. Kirkastuneen viini voi jälkimakeuttaa sakkaroosilla (taloussokeri), jos lopputulos vaikuttaa liian kuivalta aiottuun käyttö-tarkoitukseen, esimerkiksi jälkiruokaviiniksi.

Jos halutaan oikein kunnolla hifistellä, perusviiniä kypsytetään vähintäänkin niin pitkään, että se on täysin kirkastunut. Sitten viini pannaan (kruunukorkilla) suljettuihin samppanjapulloihin uudelleen käymään. Siellä viini viettää seuraavat kolme vuotta (tai kauemmin) hiivoissa torkkuen, ensin käymisen ja näin ollen hiilidioksidin muodostumisen myötä painetta kasvattaen aina noin kuuteen bariin saakka (vertailun vuoksi mainittakoon, että auton renkaassa paine on tyypillisesti 2 ... 2,2 baria), sitten hiivan kuollessa ja hajotessa, uhkeutta, pehmeyttä ja aromeja kehittäen. Tuon pitkän uinuminen jälkeen hiivat ammutaan ulos ja pullot korkitetaan uudelleen. Muutaman kuukauden lisätorkkujen jälkeen tällainen samppanjamenetelmällä valmistettu kuohuviini on valmis lasiin kaadettavaksi. Koko projektin kesto on noin viisi vuotta. Toki siitä kuohuviiniä saa aikaan huomattavasti lyhyemmälläkin torkuilla, mutta uhkeus, pehmeys ja aromit tulevat vain ajan kanssa.

Jos tuntuu siltä, että pitäisi päästä äkkiä maistamaan sitä oman sadon jalostetta, voitaisiin ottaa oppia saksalaisesta Hessenin alueen Äppelwoi-perinteestä. Äppelwoi on hapokkaista omenoista käytetty omenaviini. Vanhan perinteen mukaan Äppelwoita aletaan juoda heti, kun käyminen on päättynyt. Siinä vaiheessa viini on vielä sameaa ja hiivaista. Saksalaiset itsekin suosittelivat, vaikka teräsvatsaista lihan-syöjäkansaa ovatkin, että tuoretta ja hiivaisen sameaa Äppelwoita ei kannata juoda lasillista (saksalainen Äppelwoi-lasi vetää 3dl) enempää kerralla (ellei erityisesti ole ummetuslääkkeen tarpeessa). Ajan mittaanhan se Äppelwoikin siitä sitten kirkastuu ja näin ollen sitä voi toisenkin lasillisen ottaa, jos seura on hyvää ja muutenkin siltä tuntuu.

Loppusanat

Jonkin verran siellä täällä pitkin Lintuvaaraa näytti rotillekin omenaa jääneen, mutta kaiketikin omenaa päätyi myös jalostumaan viiniksi. Puristamolla ainakin oli porukkaa jonoksi asti ja hillittömät omenavuoret! Monenväristä luumuakin näyttää jääneen rotille kokolailla hulppeata elämää varten. Luumuistakin saa, joko yksin tai sekoitukse- sena muiden lähtöainesten kanssa, erilaisia viinejä. Tänä vuonna laitoin rosee-viinikokeilun puolivioletti-kuoristen luumujemme (mikä lie lajike, puut ovat vanhoja) ja punaherukan sekoituksesta. Nämä ja muut puutarhojemme ja metsiemme antimet vaativat kyllä oman tarinansa. Ehkä palaamme niihin tulevaisuudessa, jos universumi suo. Mutta tuosta omenaviinistä, tuoreehkostakin, saa muuten myös uhkeaa glögiä talvi-iltojen lämmikkeeksi, joko sellaisenaan lämmitettynä tai oman maun mukaisin lisäyktötarpein höystettynä. Hyvää seuraavan kasvukauden odottelua! •

Käyvä omenamehu näyttää etovalta, haisee ällöttävän tunkkaiselle ja hiivaiselle, maistuu karvaalta ja on suutuntumaltaan mutavellimäinen. Mutta kun hiiva saa ahmia tarpeekseen sokeria, mehu käy muutamassa viikossa ryhdikkään viinin vahvuiseksi.

Ilmoita Lintusessa!
Tavoitat alueen asukkaat ja tuet omakotiyhdistyksen toimintaa.
Ilmoitusmyynti:
annekangas68@gmail.com

Uunituore historiakirja!

Aito kirja
Lepuskista

Kirjaa myyvät
Sellon Suomalainen
kirjakauppa ja verkko-
kauppa www.booky.fi

HELSINGIN TEHOTORJUNTA OY

Tehokasta rottien ja hiirten sekä muurahaiset
sokeritoukat yms. Kevättorjunta

Tilaukset: kalevi.kauppinen@helsingintehotorjunta.fi

Puh. 0500430885

Takuunopea netti kotiin Lintuvaarassa - DNA Koti 5G

**Hanki nyt helposti DNA Koti 5G -yhteys avaimet käteen -asennuksella!
DNA Koti 5G sisältää laitteet, liittymän ja asennuksen samassa paketissa.**

Takuunopea ja toimintavarma netti riittää kaikkeen, mihin sitä tarvitaankaan ja voit keskittyä olennaiseen. Oli se sitten yhteydenpito elämäsi tärkeimpiin ihmisiin, etätyöt kotitoimistolla, vauhdikas pelisessio kavereiden kesken tai perheen yhteinen sarjamaraton.

Omakotiliiton jäsenetuna nyt 105€ alennus asennuskustannuksesta!

*Jäsenetu on saatavissa vain DNA Pientalopalvelun kautta tehtyihin tilauksiin. Jäsenedun voi lunastaa vain uuden DNA Koti 5G -tilauksen yhteydessä. Etu lasketaan asennuksen normaalihinnasta.

Ota yhteyttä ja tilaa:

DNA Pientalopalvelu | 0800 393 393 (Avoinna arkisin klo 9-15, numero on maksuton) | pientalopalvelu@dna.fi

Lue lisää: dna.fi/koti5G